

Gelijke kansen voor ieder kind

TALENTEN EN KANSEN

Lokale Educatieve Agenda

Gemeente Waalwijk – 2025 tot en met 2028

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 LEA Partners	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Wettelijke kaders	5
2.1 Toelichting	5
2.2 Landelijk kader Onderwijsachterstandenbeleid	5
2.3 Wet op Primair Onderwijs	6
2.4 Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie	7
2.5 Programma Gelijke Kansen	7
2.6 Het lokale kader	7
3. Visie en ambities	8
3.1 Gezamenlijke visie	8
3.2 Onze ambities	8
4. Uitvoeringsprogramma's	11
5. Organisatiestructuur	17
5.1 Stuurgroep: het bestuurlijk overleg LEA	17
5.2 Regiegroep LEA	17
5.3 Rol van de uitvoeringsverantwoordelijke	17
5.4 Netwerk en samenwerking	17
6. Bijlagen	18
Bijlage 1: Beleidskader Waalwijk Taalrijk	18
Bijlage 2: Verantwoordelijkheden WPO	22
Bijlage 3: Doelgroepdefinitie VVE	22
Bijlage 4: Huidig aanbod gericht op Gelijke Kansen	25
Bijlage 5: Afkortingen	29

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Lokale Educatieve Agenda (hierna: LEA) is een wettelijk instrument om het lokale onderwijsbeleid vorm en inhoud te geven. Op basis hiervan komen gemeente, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en kinderopvang samen met andere partners tot gezamenlijke afspraken over het onderwijsbeleid.

In de afgelopen periode (2021 tot en met 2024) lag de focus van ons beleid op Onderwijsachterstanden (Waalwijk Taalrijk), Preventie & Veiligheid en de verbinding tussen Jeugdhulp en Passend Onderwijs. Deze periode is positief geëvalueerd en afgerond door het bestuurlijk overleg LEA. De Inspectie van het onderwijs (onderdeel van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) heeft het Waalwijkse onderwijs- en onderwijsachterstandenbeleid in 2024 als solide en constructief beoordeeld.

Het onderwijsveld is in beweging, net als het sociaal-maatschappelijke veld. De gemeenschappelijke uitdagingen voor (lokale) overheid en onderwijs worden groter. Dit is een goed moment om dit speelveld opnieuw in kaart te brengen. Wie staat waarvoor aan de lat en waar liggen de gedeelde verantwoordelijkheden. En liever nog: waar liggen de grootste kansen in gemeenschappelijkheid om het verschil te maken voor onze kinderen? In de afgelopen LEA periode is een sterke samenwerking tussen onderwijs en gemeente vorm gegeven. We hechten veel waarde aan deze samenwerking en bouwen hierop voort om onze gezamenlijke ambities vorm te geven.

Inmiddels is het bestuurlijk overleg LEA nieuwe ambities en afspraken overeengekomen voor de periode van 2025 tot en met 2028. Deze zijn gericht op het optimaliseren van gelijke kansen op het snijvlak van onderwijs (tevens voorschool) en gemeente. De ambities zijn niet los te zien van andere (beleids)thema's die een rol spelen in het gezinsleven, zoals bestaanszekerheid, sport, vrije tijd, fysieke gezondheid en cultuur. In de Koers Samen Redzaam heeft de gemeente Waalwijk deze thema's in samenhang ondergebracht.

Voor de totstandkoming van deze LEA hebben wij gebruik gemaakt van enerzijds de input van onze inwoners en partners, opgehaald tijdens diverse bijeenkomsten en (netwerk)overleggen. Anderzijds hebben wij brede informatie verzameld uit verschillende lokale, regionale en landelijke onderzoeken, zoals het rapport 'Optimale start in groep 1 voor alle kinderen' (Oberon 2024), de Waalwijk Taalrijk Peuter monitor (Class-meting 2024), de GGD jeugdmonitor en de evaluatie van het Nationaal Programma Onderwijs.

In deze LEA is alle input vertaald naar en vastgelegd in ambities en uitvoeringsprogramma's, waar we de komende vier jaar met elkaar aan werken, ieder vanuit zijn eigen wettelijke verantwoordelijkheden en expertise.

1.2 LEA Partners

De LEA is ontwikkeld door de bestuurders van het Primair Onderwijs, het Voortgezet Onderwijs, het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs de Langstraat, de kinderopvang (vertegenwoordigd door Mikz), het VVE-Waalwijk Taalrijk netwerk en de gemeente.

Primair onderwijs

- W Floriander*
- W Willem van Oranje Onderwijsgroep*
- W Christelijke Basisschool De Rank*
- W Christelijke Basisschool De Brug*
- W Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Langstraat, Heusden, Altena

Voortgezet onderwijs

- W Willem van Oranje Onderwijsgroep*
- W OMO Scholengroep De Langstraat*
- W Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs De Langstraat

Netwerk VVE-Waalwijk Taalrijk

- W Mikz Kinderopvang*
- W De Kindereijk
- W Kinderdagverblijf De Schat
- W GGD Hart voor Brabant
- W Floriander*
- W Bibliotheek Midden-Brabant
- W ContourdeTwern
- W Gemeente Waalwijk*

*= de bestuurders van deze organisaties vormen het bestuurlijk overleg LEA

1.3 Leeswijzer

In de vorige LEA periode is gezamenlijk gewerkt aan thema's als passend onderwijs en onderwijsachterstanden. De samenwerking - en het vormgeven daarvan - stond centraal. Vanuit praktische uitvoeringsprogramma's zijn doelen en resultaten behaald, ondanks diverse uitdagingen zoals de corona-periode. Ook in deze LEA vormen uitvoeringsprogramma's de basis, waarin we zoveel mogelijk resultaatgericht werken vanuit vier ambities.

Het wettelijk kader is in hoofdstuk 2 uitgewerkt. In hoofdstuk 3 gaan we nader in op de ambities waar de komende periode de meeste aandacht naar uit gaat. Elke ambitie is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (hoofdstuk 4). In de bijlagen is nadere en aanvullende informatie opgenomen, zoals het Beleidskader Waalwijk Taalrijk en het gezamenlijk aanbod gericht op gelijke kansen.

2. Wettelijke kaders

2.1 Toelichting

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de wettelijke kaders en verplichtingen van waaruit de LEA partners werken aan hun gezamenlijke opdracht. Deze worden in hoofdstuk 4 vertaald naar activiteiten in uitvoeringsprogramma's, die deels wettelijk verplicht zijn en deels worden ingegeven vanuit onze gezamenlijke lokale ambities.

2.2 Landelijk kader Onderwijsachterstandenbeleid

Het beleid van de Rijksoverheid omtrent onderwijsachterstanden is gericht op het bieden van gelijke kansen aan kinderen en het vroegtijdig signaleren, voorkomen en verminderen van (het risico op) onderwijsachterstanden. Gemeenten en schoolbesturen spelen hierbij een cruciale rol.

De rol van gemeenten

Gemeenten hebben de wettelijke verplichting om voldoende voor- en vroegschoolse aanbod te bieden in termen van volume, spreiding en kwaliteit voor kinderen met (een risico op) een onderwijsachterstand. Voorschoolse educatie vindt plaats in de kinderopvang en biedt spelenderwijs leren aan met behulp van ontwikkelingsgerichte programma's. Deze programma's richten zich voornamelijk op taalachterstanden, maar besteden ook aandacht aan rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling. Het doel is om de achterstand bij de start van groep drie te voorkomen, dan wel zo klein mogelijk te maken.

Visie en rol gemeente Waalwijk

De gemeente Waalwijk heeft een duidelijke visie ten aanzien van onderwijsachterstanden: het creëren van een veilige en stimulerende omgeving, waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Doelgroepkinderen zijn alle kinderen tot 12 jaar die een (risico op) taal- of onderwijsachterstand hebben door kenmerken van hun gezin en/ of leefomgeving. Wij streven naar een proactieve en integrale aanpak voor deze groep. Hiervoor is een gezamenlijke aanpak nodig, waarbij ieders (wettelijke) taken, rollen en verantwoordelijkheden duidelijk zijn.

Met onderwijsachterstanden richten wij ons niet alleen op het onderwijs. De gemeente heeft een duidelijke visie op gelijke kansen. Er is vanuit de Koers Samen Redzaam aandacht voor het gezin, de leefomgeving en de wijk om gelijke kansen te optimaliseren.

Daarnaast hechten wij veel waarde aan regionale samenwerking wat betreft onderwijs en kinderopvang, met name met onze buurgemeenten Loon op Zand en Heusden. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau vindt afstemming plaats over regelingen zoals jeugdzorg, kaders rondom verzuim en thuiszitters en beleid voor leerlingvervoer.

De rol van de schoolbesturen

Schoolbesturen hebben een wettelijke taak in de aanpak van onderwijsachterstanden. Zij zijn verplicht vroegschoolse educatie aan te bieden (voor groep 1 en 2). De Rijksoverheid stelt de wettelijke kaders en rijksmiddelen beschikbaar voor de uitvoering van het Onderwijsachterstandenbeleid binnen het onderwijs. Naast de lumpsum ontvangen onderwijsbesturen aanvullende middelen om onderwijsachterstanden te bestrijden, waardoor elke school met achterstandsproblematiek een eigen beleid kan voeren.

Gezamenlijke rol

Onderwijs en overheid staan voor grote uitdagingen, die alleen vanuit gezamenlijkheid en vanuit meerdere richtingen kunnen worden aangepakt. Nu de samenwerking goed is vormgegeven, kunnen we met elkaar deze uitdagingen oppakken. Wel geven we richting aan de rol die iedere partij in deze samenwerking heeft. We respecteren elkaars werkveld en expertise en accepteren de wetmatigheden die daaraan ten grondslag liggen. Dit neemt niet weg dat we elkaar blijven opzoeken en versterken bij de gemene delers.

Samen staan we aan de lat om te werken aan een doorgaande leerlijn vanaf de voorschoolse leeftijd van het kind. De kinderopvang speelt hierin een belangrijke rol door het aanbieden van onder andere Voorschoolse Educatie (VE), maar ook door educatieve programma's in de reguliere dagopvang. Ook de GGD met het consultatiebureau als signalerende en doorverwijzende rol is erg belangrijk in deze keten. Deze partners werken samen in het Netwerk VVE-Waalwijk Taalrijk, waarin de operationele afspraken worden gemaakt om de verbindingen te optimaliseren. Het programma Kansrijke Start brengt ouders en kinderen vroegtijdig in beeld en kan laagdrempelige en preventieve zorg inzetten in de eerste duizend dagen. Door het verbinden van partners en netwerken bevorderen we in gezamenlijkheid de doorgaande lijn voor kind en gezin en kunnen we deze zo vroeg mogelijk starten.

2.3 Wet op Primair Onderwijs

Vanuit de Wet op Primair Onderwijs heeft het bestuurlijk overleg LEA de verplichting om tenminste jaarlijks overleg te voeren over en zorg te dragen voor het maken van afspraken over:

- 📌 Het vaststellen van de doelgroep voorschoolse educatie;
- 📌 De wijze van toeleiden naar voorschoolse en vroegschoolse educatie;
- 📌 De organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie;
- 📌 De resultaten van vroegschoolse educatie.

Deze afspraken worden gemaakt met het oog op een zo groot mogelijke deelname aan voor- en vroegschoolse educatie en hebben zoveel mogelijk het karakter van meetbare doelen. Alle partners werken mee aan de totstandkoming van de afspraken. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Beleidskader Waalwijk Taalrijk (bijlage 1). Jaarlijks monitoren wij de afspraken via de LEA en andere beleidstools, zoals de peutermonitor en middels de afzonderlijke subsidieafspraken.

2.4 Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie

Voor- en voerschoolse educatie wordt gegeven op basis van een doelgroepindicatie, afgegeven door het consultatiebureau. De doelgroepdefinitie is in 2024 aangepast (versoepeld) en vastgelegd in het Beleidskader Waalwijk Taalrijk. Er zijn wettelijke minimumeisen waaraan de voor- en voerschoolse educatie moet voldoen, vastgelegd in het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie, om een minimaal kwaliteitsniveau te waarborgen. De kwaliteitszorg wordt gewaarborgd middels inspecties, uitgevoerd door de Inspectie van het onderwijs en de GGD.

Vanaf 1 augustus 2020 zijn gemeenten verplicht om een VE-programma aan te bieden van minimaal 960 uur per geïndiceerde peuter (van 2,5 tot 4 jaar) over een periode van 1,5 jaar. De ambitie is om 100% van de geïndiceerde peuters te bereiken. Om dit te realiseren, zijn er afspraken gemaakt over de thema's indiceren, toeleiden en overdracht.

2.5 Programma Gelijke Kansen

Het Ministerie van OCW is in 2018 het programma Gelijke Kansen gestart, met als uitgangspunt: kinderen met dezelfde talenten hebben recht op gelijke kansen. De achtergrond, het opleidingsniveau van ouders en/ of hun financiële situatie mogen geen invloed hebben op de ontwikkeling van een kind. De Inspectie van het onderwijs koppelt hier de volgende standpunten aan:

- 🏡 Het vroegtijdig signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden om te voorkomen dat leerlingen door minder gunstige economische, sociale of culturele omgevingskenmerken minder goed op school presteren dan ze bij gunstiger omgevingskenmerken zouden kunnen.
- 🏡 Het voorkomen van segregatie op grond van sociaal-economische factoren.
- 🏡 Het bevorderen van integratie, gericht op cultuurbehoud en participatie binnen diverse groepen.
- 🏡 Het realiseren van passende inschrijvings- en toelatingsprocedures.

2.6 Het lokale kader

De LEA sluit aan op veel initiatieven in onze gemeente die zich richten op jongeren en kinderen, van de inzet van buurtsportcoaches tot de ontwikkeling van jongerenparticipatie. Deze initiatieven zijn gebundeld in ons lokale programma Jong in Waalwijk. Onze strategische koers Samen Redzaam geldt als basis voor onze LEA ambities: het bevorderen van gelijke kansen in brede zin en vanuit de sociale basis het inzetten van sport, cultuur en vrije tijd als middel om onze doelen binnen het sociaal domein te bereiken.

We bakenen de LEA af door onze ambities te vertalen in uitvoeringsprogramma's met concrete activiteiten en haalbare resultaten. We werken vanuit hetgeen we afgelopen jaren met elkaar reeds hebben gerealiseerd. Jaarlijks evalueren we de uitvoeringsprogramma's van de LEA om te bezien of bijstelling nodig is ten gevolge van (lokale) ontwikkelingen.

3. Visie en ambities

3.1 Gezamenlijke visie

Voor de LEA periode 2025 tot en met 2028 hebben we met elkaar de volgende visie bepaald: het optimaliseren van gelijke kansen op het snijvlak (voor)school en (thuis)omgeving, waardoor ieder kind zijn/ haar talent kan ontwikkelen.

Dit is een opdracht voor iedereen. De verbinding tussen de thuissituatie, de omgeving en de school en daarmee de samenwerking tussen gemeenten, het onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke organisaties en de rijksoverheid zijn hiervoor noodzakelijk.

3.2 Onze ambities

Het bestuurlijk overleg LEA heeft aansluitend op de visie vier ambities geformuleerd op het snijvlak van onderwijs, voorschool, overheid en gelijke kansen. In hoofdstuk 4 is iedere ambitie vertaald naar een uitvoeringsprogramma.

De ambities zijn ingedeeld in ambities die direct aansluiten bij het onderwijsachterstandenbeleid, waar grotendeels een gezamenlijke, wettelijke verplichting op rust (Waalwijk Taalwijk en Preventie en Welzijn) en ambities die onze lokale partners nastreven vanwege de extra bijdrage die zij leveren aan gelijke kansen (Talenten en Burgerschap).

Deze LEA periode leggen we (na onze wettelijke taak) samen met onze partners nog verder de nadruk op de ambities Talenten en Burgerschap, waar de overige OAB middelen mede op ingezet kunnen worden. Het zijn gedeelde ambities waarin iedereen zijn taak en (financiële) verantwoordelijkheid heeft.

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van alle activiteiten gericht op gelijke kansen, die op dit moment plaatsvinden. In de uitvoeringsprogramma's staan enkel de nieuwe activiteiten of activiteiten die de komende periode worden doorontwikkeld.

Ambitie: Waalwijk Taalrijk

Gemeenten zijn wettelijk verplicht in te zetten op onderwijsachterstandenbeleid. In de regel ligt de focus op kinderen van 0 tot 12 jaar, waarbij kinderen van 2,5 tot 4 jaar in de gelegenheid worden gesteld om VE te volgen. Daarnaast kiezen wij ook voor maatregelen in het basisonderwijs. Niet alle kinderen hebben voorschoolse educatie gehad. Ook als dit wel het geval is, zijn onderwijsachterstanden hierna niet altijd verdwenen. Bovendien kunnen kinderen tijdens de basisschoolperiode een terugval krijgen.

Met Waalwijk Taalrijk zorgen we ervoor dat alle kinderen zich op hun eigen niveau optimaal kunnen ontwikkelen. We betrekken ouders in het netwerk en maken gebruik van de professionaliteit van alle partners. Wij werken aan een gezinsgerichte aanpak op het gebied van taal- en leesniveau, een taalrijke omgeving van gezinnen en meer verbinding tussen school en thuis.

In 2024 hebben gemeente en schoolbesturen samenwerkings- en resultaatafspraken gemaakt over VVE (conform artikel 160 WPO). Deze afspraken vormen de basis voor de kwaliteitsdialog tussen gemeente en OAB-partners en dragen bij aan een toekomstbestendig VVE-beleid. Deze afspraken zijn gemaakt voor zowel de voor- als vroegschool, met aandacht voor taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. Taal is het belangrijkste domein, maar wordt niet los gezien van andere ontwikkelingsgebieden.

In deze LEA periode werken we aan gelijke kansen voor ieder kind en ontwikkelen we de bestaande drie pijlers daarop door:

- 🏡 Taal en woordenschat;
- 🏡 Leesplezier en leesbevordering;
- 🏡 Educatief partnerschap met ouders/ ouderparticipatie.

Ambitie: Preventie en welzijn

Het doel van deze ambitie is dat ieder kind opgroeit omgeven door een rijk dekkend - en waar nodig ondersteunend - netwerk. De mate waarin kinderen hetgeen zij op school leren, kunnen verbinden aan hun eigen leefwereld is van invloed op hun ontwikkeling. Kinderen die opgroeien in minder gunstige omstandigheden, bijvoorbeeld als sprake is van (relatieve) armoede, spanning en stress of als hun ouders de Nederlandse taal niet voldoende spreken, ervaren vaker een kloof tussen school en thuis. Daardoor hebben zij moeite om wat zij op school meemaken en leren te verbinden met thuis. Binnen deze ambitie spelen we hierop in, door in te zetten op:

- 🏡 Signaleren: (voor)scholen zijn belangrijke vindplaatsen van kinderen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben;
- 🏡 Verbinden van netwerken: we blijven werken aan het verbinden van de netwerken van professionals in de wijk en op school om kinderen en hun gezin op diverse terreinen te ondersteunen;
- 🏡 Bestaanszekerheid: we blijven inzetten op het signaleren en voorkomen van financiële problematiek, zodat inkomen zo min mogelijk bepalend is/ wordt voor de kansen die een kind krijgt;
- 🏡 Thuisituatie: onderwijs, gemeente en partners bevorderen dat kinderen opgroeien in een stimulerende en stabiele omgeving.

Ambitie: Talenten

Deze ambitie gaat over het bieden van een kansrijke en inspirerende omgeving tijdens en na school, door een gevarieerde combinatie van curriculaire en extra-curriculaire activiteiten. Dit aanbod bestaat uit het leren van basisvaardigheden gecombineerd met activiteiten gericht op cultuur, sport, gezondheid, natuur etc. Er bestaat reeds een breed aanbod gericht op gelijke kansen en talentontwikkeling in onze gemeente (bijlage 4). In de komende periode leggen we bij deze ambitie de focus op:

- 🏡 Vernieuwen en verrijken van het activiteitenaanbod;
- 🏡 Positionering van het activiteitenaanbod;
- 🏡 Mentale ontwikkeling van kinderen.

Ambitie: Burgerschap

Burgerschap gaat over het bevorderen van sociale cohesie, inclusie en acceptatie van elkaar, zodat kinderen op een prettige manier kunnen samenleven. Onze samenleving is divers, er is veel ruimte voor verschillende opvattingen en culturen naast elkaar. In zo'n open en vrije democratie is een gezamenlijke basis belangrijk. Om te kunnen deelnemen aan de samenleving hebben leerlingen sociale en maatschappelijke vaardigheden nodig. In alle uitvoeringsprogramma's zitten deze vaardigheden verweven in het aanbod. Gezien het overstijgende belang van burgerschap, noemen we deze ambitie ook separaat. Het bevorderen van burgerschap is een wettelijk vastgelegde taak van scholen. Op het snijvlak (voor)school en gemeente zetten we in op deze ambitie door:

- 🏆 Het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties;
- 🏆 Afspraken om integratie te bevorderen, gericht op het samenbrengen van kinderen in het kader van elkaar ontmoeten en leren kennen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door gezamenlijke cultuur- en sportactiviteiten tijdens of na school (het aanbod hierop is ook terug te vinden in de uitvoeringsprogramma's van de andere ambities).

4. Uitvoeringsprogramma's

Uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk		Startdatum	Einddatum	Uitvoerings- verantwoor- delijk	Partners	Wettelijke taak?	In begroting (welk budget*)	Cofinanciering	Beoogd resultaat
Taal en woordenschat									
1	Versterken samenwerking tussen voorschool en basisschool (met name op het gebied van overdracht en effecten VE).	Loopt	Door- lopend	Gemeente	PO, voorschool	Ja	Ja, OAB, VE	KO, PO	Passende plaatsing kinderen op PO en verbeteren van het volgsysteem.
2	Versterken samenwerking ISK, Wereldrijk (taalschool PO) en basisscholen.	Loopt	Door- lopend	Floriander	CdT, PO, gemeente	Ja	Ja, OAB, CdT	PO	Ondersteuning voor kind, leerkracht en omgeving en een optimale doorstroom naar en start op de reguliere basisschool.
3	Voortzetten van Taalimpuls en Tekstreflex. Beide methodieken verder ontwikkelen en verbinden, borging binnen het onderwijs.	Loopt	Ntb	Floriander	Gemeente	Deels	Ja, WWTR	50-50 met Floriander	Verbetering van de taal- en leesvaardigheden, ter versterking educatieve vaardigheden van leerlingen (via monitoring vast te stellen).
4	Thuis in Taal verder ontwikkelen.	Loopt	Ntb	ThiT en gemeente	PO	Nee	Ja, WWTR	Min. van Onderwijs	Verbeteren van de (taal)vaardigheden ouders en hun kind en versterken van de relatie school-ouder.
5	Pilot VVE dagopvang ontwikkelen en starten.	Q1 2025	Q4 2025 of Q4 2026	Mikz	Gemeente	Nee	Nee (evt. WWTR)	Nvt	VE vaardigheden bij niet-VE kinderen verbeteren. Pilot afspraken en tussenevaluatie tonen de resultaten.
6	Ontwikkeling VVE-light (VVE voor iedereen), afhankelijk van toekomstige wetgeving.	Ntb	Ntb	Gemeente	KO	Nee	Nvt	Nvt	Alle voorschoolse kinderen ontvangen programmatische VE, ook bij gastouders.
Leesplezier en leesbevordering									
7	Algemene activiteiten ter bevordering van de beheersing van de Nederlandse taal in samenwerking met (voor)scholen.	Loopt	Door- lopend	Gemeente	PO, KO, bibliotheek	Deels	Ja, OAB, WWTR	PO	Verbetering educatieve vaardigheden bij kinderen.
8	De Bibliotheek op school – uitrol op alle basisscholen conform meerjarenplan.	Loopt	2030	Gemeente	PO, bibliotheek	Nee	Ja, WWTR en deels OAB	PO	Alle basisscholen hebben een bibliotheek op school met aanbod voor alle groepen, waardoor leesplezier bevordert.

	Ouderparticipatie								
9	Ouders worden betrokken bij ouderparticipatietrajecten, zoals ouder-buddy's, kinderen als ambassadeur, activiteiten Taalhuis.	Loopt	Ntb, pilot	CdT	ThiT, PO, bibliotheek gemeente, Taalhuis, GGD	Nee	Ja, CdT	Nee	Meer ouderparticipatie met als gevolg dat kinderen beter worden ondersteund door hun ouders. Subdoelen zijn bijv. integratie, vergroten kansen arbeidsmarkt.
10	Pilot 'Taal en Ouders' op 2 basisscholen.	Q2 2025	Q1 2027	ThiT	ThiT, 2 scholen, GKA, Min. van Onderwijs, gemeente	Nee	Nvt	Ja, min. van Onderwijs	Het realiseren van partnerschapsrelaties tussen school en thuis, het uitvoeren van interventieactiviteiten om de interactie tussen ouders en kinderen te stimuleren en het samen met ouders stimuleren van de taalontwikkeling.
11	Ontmoetingsgroepen met ouders en kinderen gericht op taal, lezen, spelen en opvoeden (0-6 en 6-12 jaar).	Q1 2025	Ntb, pilot	CdT	Gemeente	Nee	Ja, CdT	Nee	Vroegtijdig ondersteunen van ouders en kinderen ter voorkoming van educatieve en/ of ontwikkelingsachterstanden.
12	Gezinsgerichte aanpak op het gebied van taal- en leesniveau van ouders, taalrijke omgeving van gezinnen, meer verbinding tussen school en thuis.	Q1 2025	Ntb, pilot	CdT	Gemeente, PO	Ja	Ja, CdT	Nee	Versterking gezinssituatie, een meer taalrijke omgeving binnen gezinnen en de verbinding tussen schoolsysteem en thuissituatie verstevigen.
	Samenwerking								
13	Werkgroep t.b.v. uitwerken verbeterpunten Oberon (optimale overgang voorschool naar vroegschool) vormgeven.	Q3 2025	Q3 2026	Gemeente	PO, KO, GGD	Nee	Ja, WWTR	Nee	Plan van aanpak t.a.v. de aanbevelingen uit het rapport en vervolgens uitwerking hiervan om de overgang naar de vroegschool te verbeteren.
14	Verbinding met andere netwerken intensiever vormgeven, zoals Kansrijke Start netwerk, kraamzorg, logopedie, Quiet, Taalhuisnetwerk etc.	Loopt	Doorlopend	Gemeente	Netwerk WWTR	Nee	Nvt	Nvt	Partners zijn op de hoogte van het aanbod vanuit de netwerken en kunnen preventiever aanbod inzetten voor gezinnen.

*Budgetten:

- OAB: ontvangt gemeente vanuit het Rijk;
- VE: ontvangt gemeente vanuit het Rijk;
- WWTR-budget: eigen middelen gemeente Waalwijk (met name als er geen direct wettelijk kader is).

Uitvoeringsprogramma Preventie en Welzijn		Startdatum	Einddatum	Uitvoerings- verantwoordelijk	Partners	Wettelijke taak?	In begroting (welk budget)	Cofinanciering	Beoogd resultaat
Signaleren									
1	Scholen PO inventariseren wat zij nodig hebben om te signaleren, bespreekbaar te maken en indien nodig door te verwijzen (bijvoorbeeld t.a.v. bestaanszekerheid, mishandeling, gezinsproblematiek en jonge aanwas criminaliteit).	Q3 2025	Q4 2025	Gemeente, SWV	Gebieds-teams PO	Nee	Nvt	Nvt	Q1 2026 is er een voorstel voor het bestuurlijk overleg LEA, waarin staat welke aanbod nodig is per gebiedsteam om nog beter te kunnen signaleren t.b.v. preventieve inzet. Het bestuurlijk overleg LEA bepaalt hoe dit vervolgens op te pakken.
2	Scholen VO inventariseren wat zij nodig hebben om te signaleren, bespreekbaar te maken en indien nodig door te verwijzen.	Q3 2025	Q4 2025	Gemeente, SWV	Langstraat Academie, VO	Nee	Nvt	Nvt	Q1 2026 is er een voorstel voor het bestuurlijk overleg LEA, waarin staat welk aanbod nodig is om nog beter te kunnen signaleren t.b.v. preventieve inzet. Dit aanbod wordt waar mogelijk geïntegreerd in de Langstraat Academie.
3	Kinderopvang inventariseert wat nodig is om te signaleren, bespreekbaar te maken en indien nodig door te verwijzen.	Q3 2025	Q4 2025	Gemeente	KO	Nee	Nvt	Nvt	Q1 2026 is er een voorstel voor het bestuurlijk overleg LEA, waarin staat welk aanbod nodig is om nog beter te kunnen signaleren t.b.v. preventieve inzet. Het bestuurlijk overleg LEA bepaalt hoe dit vervolgens op te pakken.
4	Opvoedvrijwilligers signaleren in de thuissituatie op trede 1 (PO) en zetten maatwerk ter ondersteuning in en/ of verwijzen door naar trede 2, 3 of 4.	Q1 2025	Ntb, pilot	CdT	Partners met passend aanbod	Nee	Ja, CdT	Nee	Tenminste 20 gezinnen worden gezien en ontvangen passende (preventieve) ondersteuning van CdT (of worden naar passende ondersteuning verwezen).
Verbinden van netwerken									
5	Onderzoeken of een ondersteuningsstructuur een meerwaarde is in de voorschool en hoe deze in te richten (onderzoek Oberon).	Q2 2025	Q4 2025	Gemeente	Werkgroep	Nee	Nvt	Nvt	In Q1 2026 heeft de werkgroep een voorstel voor het bestuurlijk overleg LEA over het wel/ niet inrichten van een ondersteuningsstructuur. Daarna start – indien van toepassing – de inrichting hiervan.

6	Verder ontwikkelen en uitrollen van de Langstraat Academie VO.	Q1 2025	Q4 2028	Langstraat Academie	Gemeente, SWV, GGD	Nee	Nvt	Nvt	Eén leerlijn voor onderwijsprofessionals, ouders en leerlingen, voor alle VO scholen, waarin het aanbod van partners zoveel mogelijk is geïntegreerd. Waar nodig is maatwerk per school mogelijk (zoals workshops tijdens ouderavonden).
	Bestaanszekerheid								
7	Iedere PO-school heeft een intermediair die ondersteunt bij aanvragen Jeugd Educatiefonds.	Q1 2026	Q4 2026	PO	CdT	Nee	Nvt	Nvt	Ouders kennen de – laagdrempelige - route naar school voor ondersteuning bij een aanvraag bij het Jeugd Educatiefonds.
8	Signaleren van armoedeproblematiek d.m.v. huisbezoeken door intermediair Jeugdfonds Sport&Cultuur van CdT (0-12 jaar).	Q1 2025	Ntb, pilot	CdT	Partners met passend aanbod	Nee	Ja, CdT	Nee	Bij 30 gezinnen vindt een huisbezoek plaats om de situatie aangaande bestaanszekerheid in beeld te brengen, ondersteuning te bieden en/ of door te verwijzen. Het aanbod voor sport en cultuur is toegankelijk gemaakt voor kinderen in het gezin.
	Thuisituatie								
9	Verbinden van de leefwereld thuis aan de leefwereld op school, o.a. zorgen dat ouders hun kind beter kunnen helpen bij schoolwerk, PO.	Q2 2025	Ntb, pilot	Cdt	PO, gemeente	Nee	Ja, CdT	Nee	Vrijwilligers (getraind) ondersteunen 10 gezinnen, waardoor ouders beter in staat zijn hun kinderen te ondersteunen bij schoolwerk (meer kennis bij ouders van het onderwijssysteem, hulp bij opvoedondersteuning, hulp bij taalontwikkeling).
10	Verbinden van de leefwereld thuis aan de leefwereld op school, o.a. zorgen dat ouders hun kind beter kunnen helpen bij plannen van schoolwerk, VO.	Q3 2025	Q4 2028	Langstraat Academie	VO, gemeente	Nee	Nvt	Nvt	Bij start van het nieuwe schooljaar een workshop/ training om ouders te ondersteunen bij het schoolwerk van hun kind en beter inzicht te geven in het schoolsysteem.
11	School heeft zicht op de thuisituatie van kind en gezin (PO) en kan ondersteuningsvragen adresseren.	Q3 2025	Q4 2028	PO	CdT, gemeente	Nee	Nvt	Nvt	In Q4 2025 heeft PO hiertoe een plan ontwikkeld.
12	School heeft zicht op de thuisituatie van kind en gezin (VO) en kan ondersteuningsvragen adresseren.	Q3 2025	Q4 2028	VO	SJW, gemeente	Nee	Nvt	Nvt	In Q4 2025 heeft VO hiertoe een plan ontwikkeld.
13	Ouders per gebiedsteam PO betrekken bij wijk en onderwijs door een aanbod op diverse thema's (inspiratiebijeenkomsten, workshops, cursussen gericht op bijvoorbeeld EHBO, vaardigheden, opgroeien, breinontwikkeling).	Q2 2025	Ntb, pilot	CdT	GGD, gebieds-teams	Nee	Ja, CdT	Nee	Per gebiedsteam jaarlijks één workshop voor ouders gericht op een passend thema in het betreffende gebied.

Uitvoeringsprogramma Talenten		Startdatum	Einddatum	Uitvoerings- verantwoor- delijk	Partners	Wettelijke taak?	In begroting	Cofinanciering	Beoogd resultaat
	Vernieuwen en verrijken van het aanbod								
1	Analyse van mogelijk nieuw type benodigd aanbod, te denken aan uitbreiding van het bewegingsonderwijs (pauzesport en bewegend leren), cultuuraanbod en natuureducatie, PO.	Q1 2026	Q4 2026	Gemeente	Partners met aanbod	Nee	Nvt	Nvt	Passend aanbod gericht op ontwikkeling van talenten en daarmee op gelijke kansen.
2	Aanbod PO gericht op talenten en competenties zoals burgerschap: - AvonturenFabriek 'Ontmoetingsactiviteiten' (7-12 jaar) - Meidenclub en jongensclub (10-14 jaar), gericht op actuele thema's zoals integratie, religie, pesten, ontwikkeling	Q1 2025	Q4 2025	Cdt	PO, gemeente	Nee	Ja, CdT	Nee	Kinderen nemen deel aan activiteiten gericht op ontwikkelen van talenten en sociale competenties (zoals samenwerken, omgangsvormen en weerbaarheid).
3	Onderzoeken van uitbreiden van de Zomerschool naar andere vakanties (PO).	Q3 2025	Ntb	Floriander	Partners met aanbod	Nee	Nee	Ja	Vakantiescholen zijn voor alle leerlingen toereikend, het aanbod zorgt ervoor dat kinderen ook gedurende de vakanties bezig zijn met taal- en talentontwikkeling.
4	Ontwikkelen pilot 'AvonturenFabriek' (Rijke Schooldag) gericht op Gelijke Kansen en vervolgens verkennen van een brede uitrol hiervan, n.a.v. de resultaten.	Q1 2025	Q4 2025	Gemeente	Floriander	Nee	Nvt	Nvt	Duidelijk in hoeverre een Rijke Schooldag bijdraagt aan gelijke kansen en indien van toepassing een eventuele uitbreiding naar andere locaties
	Positionering van het aanbod								
5	Vergroten van de bereikbaarheid van het activiteitenaanbod.	Q3 2025	Q4 2028	Gemeente	PO, VO, maatschappelijke partners	Nee	Nvt	Nvt	Het activiteitenaanbod is bekend bij inwoners (leerlingen, ouders, partners) d.m.v. actieve promotie.
	Mentale ontwikkeling van kinderen								
6	In het huidige aanbod mentale gezondheid de onderdelen 'emotionele stabiliteit' en 'zelfreflectie' integreren.	Q1 2025	Q4 2028	Gemeente	Langstraat Academie, GGD, SJW	Nee	Ja, GGD	Ja	De onderdelen 'emotionele stabiliteit' en 'zelfreflectie' maken deel uit van het activiteitenaanbod van o.a. de GGD.
7	Plan van aanpak gericht op de mentale ontwikkeling van leerlingen in het PO (inzet trainingen, workshops, SMO en TJG op school, breinontwikkeling)	Q4 2025	Q4 2028	Gemeente	PO, partners met aanbod	Nee	Ja, in bestaande budgetten	Nvt	Borgen dat de huidige workshops en trainingen vanuit de gemeente (en partners) optimaal aansluiten op de vraag die er bij kinderen en gezinnen leeft.

Uitvoeringsprogramma Burgerschap		Startdatum	Einddatum	Uitvoerings- verantwoor- delijk	Partners	Wettelijke taak?	In begroting	Cofinanciering	Beoogd resultaat
Sociale en maatschappelijke competenties									
1	Het uitvoeren van activiteiten gericht op diversiteit en inclusie, gericht op VO leerlingen.	Loopt	Q4 2028	VO	Langstraat Academie, GGD, gemeente	Nee	Nvt	Nvt	Binnen bestaande workshops en activiteiten wordt het onderwerp diversiteit geïntegreerd.
2	Inzet van het programma 'Kiesraad in de Klas' (over sexting, cybercrime, online fraude, ondermijning etc) in groep 8 PO.	Q3 2025	Q1 2026	Gemeente	PO	Nee	Nvt	Nee	Kinderen informeren over diverse thema's, gericht op het tegengaan van (jonge aanwas in) criminaliteit.
3	Tienerwerk op straat (10-13 jaar) door de medewerkers van ContourdeTwern.	Q1 2025	Ntb, pilot	CdT	PO, gemeente	Nee	Ja, CdT	Nee	Het signaleren van groepjes tieners op plaatsen waar zij samen komen en hen bewustmaken van het verantwoordelijkheidsgevoel voor elkaar en voor de omgeving (altijd in contact met de ouders).
4	Inzet van jongerenparticipatie op onderwerpen die aan Burgerschap raken (bijvoorbeeld inspraak bij gemeentelijk beleid, aanpak middelengebruik door GGD).	Loopt	Q4 2028	Gemeente	VO, SJW	Nee	Nvt	Nvt	Jongeren denken mee over thema's die Burgerschap raken.
5	Programma 'Children for the future' (10-14 jaar): inzet op social development goals, bespreken van thema's, onderzoek doen, debatteren, stimuleren van nieuwe jongerenambassadeurs.	Q3 2025	Q4 2025	CdT	Bibliotheek	Nee	Ja, CdT	Nee	Sociale en maatschappelijke vaardigheden ontwikkelen, minimaal 12 kinderen nemen deel.
Integratie									
6	Ieder1 Gelijk (RKC Foundation) op het VO.	Q1 2026	Q4 2026	RKC	VO, gemeente	Nee	Nee	Nee	In tenminste 3 klassen op het VO vindt het programma Ieder1Gelijk plaats, waardoor onderwerpen als discriminatie, polarisatie en respect bespreekbaar worden gemaakt.

5. Organisatiestructuur

5.1 Stuurgroep: het bestuurlijk overleg LEA

Het bestuurlijk overleg LEA is eigenaar van de LEA Waalwijk. De deelnemers zijn samen eindverantwoordelijk voor het bereiken van de geformuleerde resultaten in de uitvoeringsprogramma's. Zij komen tenminste tweemaal per jaar bijeen voor een strategisch overleg. De bestuurders betrekken hun organisatie in de uitvoeringsprogramma's en zorgen dat medewerkers bekend zijn met de activiteiten. De gemeente heeft de taak de overige partners hierin mee te nemen.

De uitvoeringsprogramma's zijn dynamisch en geven een vooruitblik voor meerdere jaren. De stand van zaken wordt ieder jaar geactualiseerd door het bestuurlijk overleg LEA, waarbij nieuwe initiatieven en ontwikkelingen worden meegenomen. Op basis van monitorings- en evaluatiegegevens van de activiteiten vindt een terugkoppeling over de voortgang plaats aan het bestuurlijk overleg LEA. De regiegroep LEA is hiervoor verantwoordelijk.

5.2 Regiegroep LEA

De regiegroep LEA bestaat uit beleidsadviseurs van de gemeente, met de expertise vanuit betrokken partners. Zij vormt samen met het bestuurlijk overleg LEA de kern van de sturing. De regiegroep monitort op de voortgang van het geheel aan activiteiten; zij bevraagt de uitvoeringsverantwoordelijken op de uitvoering van de activiteiten en het behalen van de resultaten. Dit gebeurt voor aanvang van ieder bestuurlijk overleg LEA.

5.3 Rol van de uitvoeringsverantwoordelijke

De uitvoering van de activiteiten gebeurt zoveel mogelijk binnen de betrokken organisaties. De uitvoeringsverantwoordelijke draagt zorg voor het behalen van het beoogde resultaat. Indien er risicofactoren spelen ten aanzien van een activiteit, legt de uitvoeringsverantwoordelijke hierover verantwoording af aan de regiegroep LEA. Het bestuurlijk overleg LEA treedt samen met de regiegroep LEA besluitvormend op waar nodig. De risico's voor de uitvoeringsprogramma's zijn onvoorziene omstandigheden, zoals wettelijke wijzigingen (hervormingsagenda jeugd), financiën (verlaging Rijksmiddelen) of ontbreken personele capaciteit.

5.4 Netwerk en samenwerking

Om de uitvoeringsprogramma's te realiseren is een breed platform van partners noodzakelijk. We organiseren hiertoe structurele overleggen op strategisch-, beleids- en uitvoerend niveau (zoals het netwerkoverleg VVE-Waalwijk Taalrijk). De betrokken partners zijn genoemd in de uitvoeringsprogramma's. De uitvoeringsprogramma's zijn in samenwerking met deze partners tot stand gekomen, waardoor er draagvlak is voor het gezamenlijk realiseren van de beoogde resultaten.

6. Bijlagen

Bijlage 1: Beleidskader Waalwijk Taalrijk

Dit beleidskader is in maart 2024 met de LEA-partners afgestemd en vormt de basis voor de subsidieverleningen. Het is onderdeel van de LEA en deelt daarmee de doelstellingen en ambities.

Wij zien dat de maatschappij ook in Waalwijk aan veranderingen onderhevig is, waar een nieuwe aanpak op het gebied van taal en onderwijs voor nodig is. Dankzij het programma Waalwijk Taalrijk heeft de gemeente Waalwijk met zijn netwerkpartners de laatste jaren dapper gewerkt om de uitdagingen het hoofd te bieden. Inmiddels zien we dat een nieuwe aanpak of tenminste een doorontwikkeling van de huidige aanpak gewenst en nodig is.

Er is bewust gekozen om vanuit het brede voorveld input te vragen om de uitdagingen in beeld te brengen en om te zien waar kansrijke interventies mogelijk zijn om de jeugdigen (en hun ouders) een goede start te gunnen vanuit Waalwijk Taalrijk, in ieder geval op het gebied van taal, cultuur en woordenschat. Daarnaast is nadrukkelijk de verbinding gelegd met andere beleidsterreinen vanuit de Koers Samen Redzaam.

Waar staan we nu?

Waalwijk Taalrijk heeft zich doorontwikkeld. Aanvankelijk was het gericht op VVE-beleid, voortkomend uit de wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit En educatie). Daar is later op instigatie van de Rijksoverheid ouderbetrokkenheid aan toegevoegd. Inmiddels bestaat Waalwijk Taalrijk uit de drie pijlers: ouderbetrokkenheid, woordenschat en leesplezier.

VVE-programma's hebben als doel de ontwikkeling van kinderen uit achterstandsgroepen zodanig te stimuleren dat hun kansen op een goede schoolloopbaan en later een maatschappelijke carrière worden vergroot: het bieden van gelijke kansen. De programma's worden zowel in een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf (voorschool) aangeboden als in de eerste twee groepen van de basisschool (vroegschool).

De afgelopen LEA-periode (2021 tot en met 2024) hebben we te kampen gehad met een flink aantal uitdagingen, waarbij de coronacrisis voor de grootste effecten heeft gezorgd. We zien dat nog steeds terug in diverse cijfers. Dit betekent ook dat niet alle doelstellingen van deze periode zijn behaald, al is in 2023 en in 2024 een flinke inhaalslag gemaakt. Daarnaast is er een grotere instroom van anderstalige kinderen geweest die ook voor uitdagingen in met name het primair onderwijs heeft gezorgd.

De gemeente Waalwijk heeft in 2023 twee onderzoeken laten uitvoeren door Oberon. De jaarlijkse peutermonitor is in de vorm van een class-meting uitgevoerd. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de overgang tussen voor- en vroegschool, de doorgaande leerlijn en de effecten van VVE. Beide rapportages leveren zinvolle informatie op. We zien dat de kwaliteit van het onderwijs in Waalwijk nog steeds boven het landelijk gemiddelde ligt, maar dat deze kwaliteit ook onder druk staat. Aan de gemeente, het onderwijs en de voorschool zijn diverse verbeter suggesties gedaan die in de uitvoeringsprogramma's zijn opgenomen.

Wat willen we bereiken?

We zien dat een aantal maatschappelijke thema's op de voorgrond is gekomen. Denk aan: kansengelijkheid, toename niet-Nederlandse instroom, naweeën corona, mentale problematiek, onveiligheid, toename armoede, achterstand en burgerschap, verarming Nederlandse taal, toename gebruik van andere talen en tot slot uitdagingen op het gebied van inclusie (uitsluiting, segregatie en integratie). Het is niet voor niets dat de laatste thema's ook specifiek worden genoemd door het ministerie als opdracht bij het ontwikkelen van een nieuwe LEA. Veel van deze thema's komen daarom ook terug in de LEA 2025 tot en met 2028 en worden niet specifiek benoemd in deze Waalwijk Taalrijk notitie. Behalve de thema's die een grote(re) rol spelen in de voor- en vroegschool.

Met Waalwijk Taalrijk zorgen we ervoor dat alle kinderen zich op hun eigen niveau optimaal kunnen ontwikkelen. Taalplezier is de basis van al het leren en moet ertoe leiden dat kinderen hun eigen talent kunnen ontwikkelen. We betrekken ouders in het netwerk en maken gebruik van de professionaliteit van alle partners.

Vanuit de pijlers Waalwijk Taalrijk werken we aan:

- 🏡 gelijke kansen: een thema dat juist in deze tijd zeer opportuun is. We zien een toename van dreigende ongelijkheid door diverse factoren. In de komende periode werken we aan gelijke kansen voor ieder kind en ontwikkelen we de drie pijlers daarop door.

Daarnaast gaan we werken aan:

- 🏡 een rijke schooldag;
- 🏡 het versterken van de samenwerking tussen voorschool en basisschool;
- 🏡 het nog meer betrekken van ouders met diverse initiatieven;
- 🏡 het leggen van verbindingen met andere netwerken zoals het Kansrijke Start;
- 🏡 het voortzetten van bestaande programma's als Taalimpuls en Thuis in taal;
- 🏡 het actief uitdragen van taalplezier.

Verder werken we:

- 🏡 continu aan de doorgaande schoollijn, van voor- naar vroegschool, binnen het primair onderwijs en de weg naar het voortgezet onderwijs. We werken ook aan MBO-leerlijnen binnen de gemeente Waalwijk;
- 🏡 aan de ontwikkeling van de Taalschool primair onderwijs en we verbeteren de samenwerking tussen Taalschool en ISK.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit beleidskader worden de hoofdlijnen weergegeven voor Waalwijk Taalrijk. Daarnaast wordt het uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk vernieuwd. De jaarlijkse prestatieafspraken behorende bij de subsidie(beschikking) zijn een afgeleide hiervan

Het is de wens van de gemeente om de doelgroepdefinitie VVE te verbreden naar kinderen met een zorgvraag. Dit past binnen de ontwikkeling binnen de Koers Samen Redzaam om kinderen preventief, vroegtijdig laagdrempelige zorg en aandacht te geven.

Een peuter behoort tot de doelgroep en ontvangt een VVE-indicatie als:

- 🏡 de thuistaal van de primaire ouder niet Nederlands is;
- 🏡 de thuisomgeving onvoldoende stimulerend is;
- 🏡 één van beide ouders een laag opleidingsniveau heeft (te weten: basis(special)onderwijs, voortgezet(special)onderwijs of niet meer dan twee leerjaren voortgezet onderwijs);
- 🏡 er een (dreigende) ontwikkelachterstand is bij het kind op spraak-taal, sociaal-emotioneel gebied, zelfredzaamheid of motorisch gebied, vastgesteld op basis van de omgevingsanalyse door de GGD. Hierbij moet duidelijk zijn dat deze achterstand kan worden verbeterd of verholpen door deel te nemen aan een VVE-traject;
- 🏡 indien er sprake is van sociaal-emotionele problematiek die naar oordeel van de GGD-arts verholpen kan worden met VVE;
- 🏡 indien er sprake is van een zorgvraag bij ouder(s) of kind die naar oordeel van de GGD-arts beantwoord kan worden met VVE.

Niet alles is te vatten in criteria. Vanuit deskundigheid/ ervaring mag de GGD gemotiveerd en in overleg met de gemeente afwijken van de hierboven opgenomen criteria. Deze motivatie wordt vermeld in het kind-dossier van de GGD. Waar sprake is van een (dreigende)ontwikkelachterstand op sociaal-emotioneel, motorisch of gebied van zelfredzaamheid onderzoekt de GGD ook de mogelijkheden voor andere al dan niet aanvullende ondersteuning.

Een kleuter behoort tot de doelgroep en krijgt (taal)ondersteuning als:

- 🏡 het kind al heeft deelgenomen aan VVE in de voorschool en aanvullende ondersteuning nog wenselijk is, blijkend uit de warme overdracht;
- 🏡 het kind niet heeft deelgenomen aan VVE, maar bij instroom blijkt dat er sprake is van een (taal)achterstand;
- 🏡 één van de eerste vier bij de peuter-doelgroepdefinitie opgenomen criteria.

We zien een toename van het aantal aanvragen op basis van sociaal-medische omstandigheden. Dit heeft ertoe geleid dat een regeling is opgesteld met een afwegingskader. Deze regeling breidt de huidige criteria uit met zorg. Dit is passend binnen de Koers Samen Redzaam en zorgt voor een afschaling naar trede 1 (kinder-peuteropvang). Deze regeling is terug te vinden op:
<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR725276/1>.

Subsidie uitgangspunten Waalwijk Taalrijk 2025-2026:

We gaan de drie pijlers van Waalwijk Taalrijk verder ontwikkelen. Daarbij valt te denken aan:

- 🏡 Leesplezier en leesbevordering: meer activiteiten gericht op taal en lezen voor alle kinderen;
- 🏡 Taal en woordenschat: meer gericht op nieuwkomers;
- 🏡 Educatief partnerschap met ouders/ ouderparticipatie: hoe bereiken we de (doelgroep) ouders nog beter;
- 🏡 Gelijke kansen: verrijkte en/of verlengde Schooldag.

We hebben aandacht voor die kinderen (of hun ouders) die door achtergrond of omstandigheden mogelijk een achterstand hebben in het halen van schoolsucces ten opzichte van anderen.

Onderstaande ontwikkelingsvoorstellen zijn o.a. voortgekomen uit: Waalwijk Taalrijk netwerkbijeenkomsten en coördinatorenoverleggen, accountoverleggen met WWTR-subsidie-ontvangers, bijeenkomsten rond de Oberon-onderzoeken en de inspiratiebijeenkomst van 7 februari 2024.

VVE - nieuw:

- W starten pilot VVE in de dagopvang;
- W ontwikkeling VVE 'light' (VVE voor iedereen);
- W onderzoek gratis peuteropvang met VVE-light (pilot Tilburg) voor minima/Paswijzerhouders.

Vernieuwing op thema's uit inspiratieavond 2024, zoals:

- W verbinding zoeken met Kansrijke Start netwerk (logopedie, kraamzorg, GGD);
- W voortzetten Taalimpuls en continueren/ uitbreiden pilot Tekstreflex (na evaluatie);
- W Bibliotheek op alle scholen;
- W rijke schooldag: het verkrijgen van dezelfde kans voor ieder kind om zijn of haar talenten te ontdekken en te ontwikkelen;
- W meer inzet op ouderparticipatie en versterken van de opvoedkracht van ouders al dan niet in samenhang met de scholen in de wijk.

Gelijke Kansen 0-4 – nieuw:

- W verbreden 0-4 naar -9 maanden tot 6 jaar (voor- en vroegschool);
- W taalschatten voortzetten en mogelijk uitbreiden;
- W implementeren verbeteringen na Oberon rapport (instellen werkgroep).

Taalhuis - nieuw:

- W meer inzet op lokaal taalhuisbeleid, lokaal inzetten van regionale middelen en verbinding met ROC Tilburg;
- W verbinding maken met diverse projecten gericht op educatie arbeidsmigranten;
- W aanbod digitale vaardigheden voor ouders;
- W verbinding maken met ontwikkelingen MBO-leerlijnen.

Cultuureducatie met Kwaliteit – nieuw:

- W meer verbinding met Muziek in de Klas en bijv. natuureducatie en andere creatieve pilots (zang, dans);
- W streven uitrol CmK4 naar alle scholen, pilots op VO bij behoefte (en bijv. cofinanciering).

Bijlage 2: Verantwoordelijkheden WPO

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een kwalitatief goed voorschools aanbod voor alle kinderen met een risico op een taalachterstand (art. 163 WPO). Zij moeten zorg dragen voor:

- W Samenwerking met scholen: activiteiten organiseren ter bevordering van de beheersing van de Nederlandse taal op scholen (art. 158 WPO).
- W Zorg dragen voor voldoende voorzieningen in aantal en spreiding (art. 159 WPO).
- W Minstens jaarlijks zorg dragen voor het maken van afspraken over de doelgroepdefinitie, toeleiding, organisatie van de doorgaande lijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie en de te willen behalen resultaten van vroegschoolse educatie (art. 160 WPO).
- W Voorkomen van segregatie en bevorderen integratie, bestrijden van onderwijsachterstanden en afstemming met gezagsorganen kinderopvang en school over inschrijvings- en toelatingsprocedures (art. 161 WPO).

Basisscholen richten het onderwijs zodanig in dat daarbij op structurele en herkenbare wijze aandacht wordt besteed aan het bestrijden van achterstanden, in het bijzonder in de beheersing van de Nederlandse taal, waarin ook door middel van vroegschoolse educatie kan worden voorzien (artikel 8, lid 9 WPO).

Bijlage 3: Doelgroepdefinitie VVE

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft, in opdracht van het ministerie van OCW, een nieuwe indicator ontwikkeld om onderwijsachterstanden te voorspellen. Hierdoor kan het beschikbare budget zo verdeeld worden over gemeenten en scholen dat het geld terecht komt waar de achterstanden het grootst zijn. Deze indicator vervangt de 'gewichtenregeling' die tot 2019 werd gebruikt om onderwijsachterstanden te voorspellen.

Volgens de WPO bepaalt de gemeente, in overleg met schoolbesturen en kinderopvangdirecties, welke kinderen in aanmerking komen voor voorschoolse educatie. Gemeenten hebben de vrijheid om zelf te bepalen hoe zij deze definitie vormgeven. Het model van het CBS, dat de hoogte van de OAB-middelen bepaalt, maakt gebruik van omgevingskenmerken die volgens onderzoek het risico op een onderwijsachterstand voorspellen. Deze kenmerken zijn:

- W Opleidingsniveau van de ouders;
- W Herkomst;
- W Verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- W Schuldsanering.

De doelgroepdefinitie van de gemeente Waalwijk staat in bijlage 1.

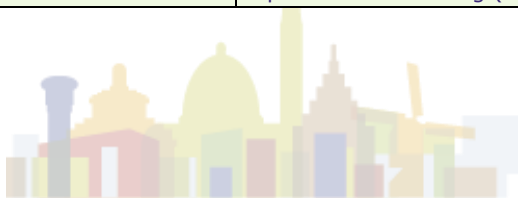
Bijlage 4: Huidig aanbod gericht op Gelijke Kansen

Wij hebben een inventarisatie opgesteld van het aanbod gericht op versterken van gelijke kansen (2024). Dit aanbod is een onderlegger voor de uitwerking van de activiteiten in de Uitvoeringsprogramma's. Dit overzicht is aan mutaties onderhevig.

THEMA Waalwijk-Taalrijk	Activiteit	In de (Voor-) school?	0-4 jaar (Voorschool)	4-12 jaar (Basis- onderwijs)	12-18 jaar (Voortgezet Onderwijs)	Gericht op ouders
Taal-woordenschat	VVE, inclusief inzet Pedagogisch Medewerkers	Ja	x			
	Taalimpuls: woordenschat vergroten, instructies begrijpen e.d. (Floriander)	Ja	x	x	x	
	Verteltassen: taalomgeving ouders en kinderen stimuleren, betere samenwerking gezin en school (CdT)	Ja		x		x
	Zomerschool Ontdekweek: taal en talenten ontwikkelen (Floriander)	Ja		x		
	Ondersteuning nieuwkomers: o.a. schooltaal, zelfredzaamheid, begrijpend lezen (Floriander)	Ja	x	x	x	
	TaalrijkWijzer: gratis abonnement op een schoolblad (gemeente)		x	x	x	
Leesbevordering	Scoor een boek: vergroten van het leesplezier en verbeteren van de leesvaardigheid en het begrijpend lezen (Bibliotheek en RKC Foundation)	Ja		x		
	Boekstart baby's (Bibliotheek)		x			
	Boekstartcoach (Bibliotheek)		x	x		
	Leesplezier: leesniveau verhogen, vinden van betrouwbare informatie op internet, bewustwording van gedrag op social-media (Bibliotheek)	Ja		x	x	
	Vakantielezen (Bibliotheek)			x	x	
	Kwispellezen, tot 6 jaar (Bibliotheek)		x	x		
	Kinderzwerfboekenstation		x	x	x	x
	De Bibliotheek op school	Ja	x	x		
Educatief Partnerschap	Thuisondersteuning met vrijwilligers (TOV): TOV samen (groep), TOV Thuis (vrijwilliger ontlast ouder), TOV 1:1 (taal- en opvoedvragen) (CdT)		x	x		x
	Taalgroepen ouders (CdT)					x
	Taalimpuls ouders (CdT en Floriander)					x
	Taalmaatjes (CdT)					x
	Actief ouderschap (CdT)					x
	Huiswerkgroepen: ondersteunen ouders om hulp te kunnen bieden bij huiswerk kinderen (Bibliotheek)					x
	MET betrokken ouders (CdT)					x
	Taalcafé, diverse locaties (CdT)					x

	Webinars en trainingen voor ouders m.b.t. opvoeding, o.a. middelengebruik, social media, groepsdruk (GGD)					x
	Ouders digitaal wegwijs maken (Bibliotheek)					x
Taal-woordenschat	VVE, inclusief inzet Pedagogisch Medewerkers	Ja	x			
	Taalimpuls: woordenschat vergroten, instructies begrijpen e.d. (Floriander)	Ja	x	x	x	
	Verteltassen: taalomgeving ouders en kinderen stimuleren, betere samenwerking gezin en school (CdT)	Ja		x		x
	Zomerschool Ontdekweek: taal en talenten ontwikkelen (Floriander)	Ja		x		
THEMA Talentontwikkeling stimuleren	Activiteit	In de (Voor-) school?	0-4 jaar (Voorschool)	4-12 jaar (Basis- onderwijs)	12-18 jaar (Voortgezet Onderwijs)	Gericht op ouders
	Natuureducatie (Natuurmuseum Brabant)	Ja		x		
	Sjors Creatief: kennismaken met cultuur			x		
	Sport- en Spelbus 'Het kleine busje' (CdT)		x	x		
	Samen RKC Wijkgericht: projecten en activiteiten in de wijk				x	
	Naschools sportaanbod (buurtsportcoach)			x	x	
	Media-avontuur: bewustwording gedrag op social media (Bibliotheek)			x		
	Jongeren organiseren activiteiten: o.a. wijkgerichte activiteiten, Swingen in de stad, t.b.v. talentontwikkeling (SJW)				x	
	Maatschappelijke Diensttijd Young Leaders: o.a. opbouwen competenties, inzetten kwaliteiten als rolmodel, bijv. d.m.v. streetcoachproject (SJW)				x	
	Maatschappelijke Diensttijd Community Champions: begeleiden van jongeren in de zoektocht naar hun talenten (SJW en RKC Foundation)				x	
	Activiteiten t.b.v. talentontwikkeling tijdens inloophmiddagen en -avonden bij Tavenu en in Sprang-Capelle (SJW)				x	
THEMA Ontwikkeling van vaardigheden	Activiteit	In de (Voor-) school?	0-4 jaar (Voorschool)	4-12 jaar (Basis- onderwijs)	12-18 jaar (Voortgezet Onderwijs)	Gericht op ouders
	RKC Derby Cup: straatvoetbalcompetitie om de sociale cohesie in de wijk te stimuleren en deelnemers normen en waarden bijbrengen			x		
	Oppascursus (SJW)				x	
	Girls Talk: zorgdragen voor eigen seksuele gezondheid en welzijn (SJW)				x	
	Meidengroep: vaardigheden versterken (CdT)			x		
	Huiswerkondersteuning (CdT)			x		
	Workshop groepsdynamiek in de klas, o.a. tegengaan van pesten (Marloeszie)	Ja		x	x	
	Workshop Feel Fine Online: omgaan met elkaar op social media (Marloeszie)	Ja		x	x	
	Sjors Sportief: laagdrempelig kennismaken met sport			x		
	Opvoedondersteuning (CdT)		x	x		x

THEMA Rijke schooldag	Activiteit	In de (Voor-) school?	0-4 jaar (Voorschool)	4-12 jaar (Basis- onderwijs)	12-18 jaar (Voortgezet Onderwijs)	Gericht op ouders
	Cultuureducatie: d.m.v. activiteiten kennismaken met kunst en cultuur (Kunstencentrum)	Ja		x	x	
	Muziek in de Klas (Kunstencentrum)	Ja	x	x	X	
	Gezonde (voor)school (GO Waalwijk)	Ja	x	x	x	
	Training Stevige Stap (overgang naar de brugklas): opkomen voor jezelf, plannen, organiseren huiswerk etc (Marloeszie)	Ja		x	x	
	Buurtsportcoaches in het onderwijs (vakdocent Gym)	Ja		x	x	
	Rots en Water training (buurtsportcoaches)	Ja		x		
	Voorlichtingen i.h.k.v. opgroeien, o.a. groepsdruk, ondermijning, digitale weerbaarheid (diverse partners)	Ja		x	x	
	Scoren voor Gezondheid: stimuleren van een gezonde leeftijd, o.a. sporten (RKC Foundation)	Ja		x		
	Klaar voor Middelbaar: programma op maat tijdens de introductie VO (SJW)	Ja			x	
	Brug naar de Brugklas: voorbereiding op VO door voorlichting en workshops (SJW)	Ja		x		
	Ieder1 Gelijk: bespreekbaar maken van antidiscriminatie, pesten en respect (RKC Foundation)	Ja		x		
THEMA Bestaanszekerheid	Activiteit	In de (Voor-) school?	0-4 jaar (Voorschool)	4-12 jaar (Basis- onderwijs)	12-18 jaar (Voortgezet Onderwijs)	Gericht op ouders
	Jeugdfonds Sport en Cultuur: o.a. contributie, sportkleding, typecursus, zwemles		x	x	x	
	Inzet Quiet Community: maakt het leven van mensen in een armoedesituatie een stukje meer leefbaar (o.a. door gratis producten en diensten, i.s.m. ondernemers)		x	x	x	x
	Leskist armoede: het onderwerp bespreekbaar maken en het uit de taboesfeer halen d.m.v. boeken (Bibliotheek)	Ja		x	x	
	Hulp bij geldzaken door preventiecoach (gemeente)					x
	Schulden Escape: doorbreken van schuldentaboe ter voorkoming van schulden (gemeente)	Ja			x	
	Sterkste Schakel: doorbreken generatiearmoede, mede t.b.v. de ontwikkeling van het kind (gemeente)		x	x	x	x
	Paswijzer: o.a. voor deelname aan sport, cultuur, recreatie en educatie (gemeente)		x	x	x	x
	Speelgoedbank: 1x per maand speelgoed, knuffel, boek uitzoeken		x	x		
	Stichting Leergeld Waalwijk De Strohalm: noodhulp op basis van maatwerk		x	x	x	x
	Voedselbank		x	x	x	x
	Week van het geld Monopolyspel: bewust met geld om leren gaan (gemeente)	Ja			x	

THEMA Ondersteuning	Activiteit	In de (Voor-) school?	0-4 jaar (Voorschool)	4-12 jaar (Basis- onderwijs)	12-18 jaar (Voortgezet Onderwijs)	Gericht op ouders
	Team Jeugd en Gezin (inclusief gezinscoaches 0-6 jaar): voor systeemondersteuning, meervoudige problematiek (gemeente)		x	x	x	x
	Inzet Praktijkondersteuner Huisarts Jeugd: voor enkelvoudige problematiek		x	x	x	x
	School Maatschappelijke Ondersteuning: voor enkelvoudige problematiek (gemeente)	Ja	x	x	x	x
	Vindplaatsgericht werken: signaleren van jongeren die ondersteuning nodig hebben (SJW)	Ja			x	
	Coaching van jongeren bij wie een uitdaging is gesignaleerd op één of meer leefgebieden t.b.v. ontwikkeling van effectief gedrag (SJW)				x	
	Maatjesproject: aanpak eenzaamheid (SJW)				x	
	Taakstrafbegeleiding: ontwikkelen van positief gedrag, vinden vrijetijdsbesteding en werken aan talenten (SJW)				x	
	Jongerenpunt: hulp bij vragen op diverse terreinen zoals werk, welzijn, zorg, inkomen, vanaf 16 jaar (gemeente)				x	
	Ondersteuningsstructuur op de scholen: vroegsignalering en snelle aanpak van ondersteuningsvragen (SMO, onderwijs OCO en IB-er, GGD, leerplicht)	Ja		x	x	x
	Training/ coaching VVE van Pedagogisch Medewerkers en leerkrachten groep 1-2	Ja	x	x		
	MYinfoNL app: informatie over voorzieningen voor anderstaligen (gemeente)					x

Bijlage 5: Afkortingen

W CdT	ContourdeTwern
W dBoS	de Bibliotheek op school
W IB-er	Intern Begeleider
W ISK	Internationale Schakelklas
W KDV	Kinderdagverblijf
W KO	Kinderopvang
W OCO	Ondersteuningscoördinator
W Ouders	Alle opvoeders/ verzorgers
W PO	Primair Onderwijs
W PSZ	Peuterspeelzaal
W SBO	Speciaal Basisonderwijs
W SJW	Stichting Jongerenwerk
W SMO-er	Schoolmaatschappelijk ondersteuner
W SWV	Samenwerkingsverband
W TJG	Team Jeugd & Gezin
W ThiT	Thuis in Taal
W VE	Voorschoolse Educatie
W VO	Voortgezet Onderwijs
W VVE	Voor- en Voerschoolse educatie
W Wko	Wet Kinderopvang
W WWTR	Waalwijk Taalrijk

